

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.6. Singulari modo Deus est in Templo: quia singulari modo in eo operatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

pacis; inde grauissima malignatus est, ex ipsa medicina venenum hausit, vt illum potestati traderet inimicoru, qui illum crucifixerunt. Audiamus D. Amb. verba. *In ipso proditore Dominus hoc grauissimum inuenit, quo eius condemnaret perfidiam, quod gratia vicem non presentauerit, & conuicti amici venenum malitia misuerit.* Ex eo venenum effluit in quo Dominus illi parauerat antidotum. Vah quam maligna prauaque cogitatio! & quam peruersa erit illa tua, qui de ipso templo, sacrisque rebus, quas tibi Deus tribuit, ac de eius solemnitatibus & festis ea mente instituit, vt te illi per amicitiam & charitatem vires, tibi prauales, vt tuas impleas traditiones; & ipsa medicina venenum miltces iniquitatis.

VII. Templi violatio summum est scelus

Hoc David accurate respexit. O Domine, quanta malignatus est inimicus in sancto? quot requiritas, quot piacula? Hic ad suas confluunt conspirationes, quas domi suae non fas erat exequi: hic signa nutuque suos tuto perficiunt, hic visus sunt inbonesti, hic ritus, hic confabulationes: & quo magis fert, hoc est: quod *Gloria tu sunt in medio solemnitatis tuae.* In festis celebrantibus Ecclesiam in palatium vertunt, & hic triputia, & hic vauitates, & hic quidem accurrunt vt videant, alia vt videantur. Spectatum veniunt, veniunt spectentur vt ipsae. *In medio solemnitatis tuae.* In Hebraeo scribitur. *In medio templi, in quo agitur solemnitas.* Non enim sufficit illis quod totum polluerint mundum, sed insuper digniores domus tuae dies commaculant, dum huc veniunt, te si blasphemari: quis hoc non indignè ferat? An haec multa transibis? *Leua manus tuas.* Apprehende Domine manibus flagellum, talem indecentiam, talemque saepe castiga insolentiam. Sic nunc agit contra sacrilegos templi profanatores. Duo Dominus in terra quasi propria possidebat templum & sacrificia in eo dedicata: his duobus illum impugnant estq; adeo nefaria eorum malignitas, vt sub nomine sacrificiorum vforas & auaritia suae palluent inuentiua, templum verò in stabulum omnium bouumque commutent. O traditores: seruetur in illos Dei flagellum. Tu confidera, num illud agis: examina te ipsum, an ex numero sis eorum, quos David fugillar impudentissimos. Quid retum agis in Ecclesijs: quas prodiciones, quas lascitias in eis non malignaris? Caue tibi, flagellum Deus arripet.

§ 6. Singulari modo Deus est in Templo: quia singulari modo in eo operatur.

Hinc liquidò patet, quam strictè teneamus templa reuereri vt loca sancta & particularia, ad quae Deus se subtrahit, & secessit. Non parua continet mysteria visio illa Patriarchae Iacob, quam habuit in loco illo, vbi nondum erectum erat templum, nec erectum fuit centenos post annos, attamen illum Deus ad hoc designat. Proficisciebatur piissimus adulescens in Mesopotamiam, oppressit illum inexpectata nox in prato deserto, voluitque requiescere, & paululum obdormire. Intemptè noctis silentio videt aperiri caelum, apparuitque illi mirabilis illa scala, quae caelum terae connectebat, & qua patebat transitus de terra in caelum: hic legiones vidit Angelorum ascendentium, & descendentium Deum in summitate iunxum omnia illi secura toraque promittentem. Expergescit Iacob attonitus, & si pra modum expauescens in tres has erumpit voces: prima est: *Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam.* Secunda; *O, quam terribilis est locus iste!* Tertia: *Non est hic aliud nisi domus Dei & porta caeli.* Mirabiles omnino sunt haec sententiae, & illas expedire intelligere, licet aliàs de illis aliquid dixerimus.

Prima: *Verè Dominus est in loco isto.* Quid ais Iacob, quid Patriarcha loqueris? qui locus est, vbi Dominus non sit? *Caelum & terram ego impleo,* per Hieremiam asseruerat. Et David protestatur, quod nunquam ire posset, vbi Deum non inueniret. *Quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam? si ascendero in caelum tu illic es, &c.* Quid plura, veridica est Theologiae definitio, quam Theologiae princeps dat D. Thomas, non solum per scripturas, sed etiam per euidentes probans rationes: quod Deus sit in omni loco per essentiam, praesentiam & potentiam: *Nullus est locus in quo non sit Deus,* asserit D. Aug. Verum est, fatetur D. Thom. & nihilominus sic Deus triest, quod Deus singulariter sit in duobus locis, plerumque superius in caelo empyreo, & hic inferius in doribusque templo. Quia dicitur Deus in illis esse rebus per illud quod in eis operatur. In omnibus rebus operatur Deus, licet non sit, nisi dando illis esse quod habent, aut illud conseruando, quocirca necessarium est, vt in cunctis illis sit: quia impossibile est, quod aliquid sit, aut esse habeat, nisi Deus illud sustentet & conseruet.

18. D. Visio Iacob de scala expeditur. Gen. 28. 16. Hec. 23. 24. Ps. 138. 7. D. Aug. II. Sed singulari modo in templo

Posto

Porro noceris quod in duobus locis operetur illa quæ sibi sunt maxime propria, in cælo empyreo opera gloriæ, & in templo opera gratiæ, & ea de causa dicitur singulariter, & particulari veritate esse in illis: quocirca verè occidit S. Prophetâ Rex. *Domus in templo sancto suo; Domino in cælo sedes eius.*

7/10.5.

IV. Similitudo.

Axioma certissimum est apud philosophos, quod intellectus hominis est in omnibus & quibuslibet corporis partibus: quia intellectus est in anima indivisibiliter: & sicut anima est in quolibet corporis parte quia ipsa indivisibilis non est, sic & intellectus est in hominibus & hoc verum habemus, quod intellectus singulariter sit in capite: ibi namque agit & producit actiones sibi proprias, ubi sunt sensuum organa, quæ disponunt ad intellectionem, ut philosophi declarant. Deus intellectus dicitur, omnis creature, & hoc nomine cõmuniter apud philosophos essebatur, eos presertim qui sententiam sequebantur Platonis, qui ab illis *Mens* esse dicebatur. In omnibus partibus sua præsens est divinitate, verum ibi singulariter, ubi producit actiones sibi singulares: Gratiæ videlicet & gloriæ: idcirco namque canit Psalter regius: *Gratiam & gloriam dedit Dominus.*

V. Deus Mens est.

An igitur aliud nihil daret Non tribuit vitam, sensus, motus, alimenta fructus, fontes, plantas? Omnia hæc an dona non sunt conditoris? Sunt utique: verum tamen illi proprium est, gratiam producit largiri & gloriam: hoc etenim agentis opus est gloriæ, in principio, quo producit effectum sibi similem. Deo similes sumus per gratiam & gloriam: est enim gratia, teste D. Petro Apostolo, divitiarum quædam essentiarum participatio, & per hanc efficitur homo participatio. Deus: gloria vero gratia est consummata, qui enim hanc obtinet, ut credimus D. Joanni, Deo similis efficitur. *Similis ei erimus:* Opera gloriæ producit in cælo empyreo, quod ex industria ad hoc constituit. *Ibi magnificus Dominus nosse:* ait Isaias. Vbi cumque volueris Deus est, at in cælo particulariter: qui *ibi* sicut in proprio loco suam ostentat magnificentiam, sua perfectissime distribuit bona, suam gloriam, divitias suas, quidquid habet, etiam seipsum electis sibi charissimis. Opera gratiæ singulariter producit & exercet in templo suo, in quo omnia ad hoc disponuntur. Hic fons est, in quo baptizatis, primaque tibi gratia conceditur. Hic Christina feruatur quo in gratia confirmatis. Hic locus est Confessarii, ubi dum illam perdidideris, iterum inuenias: idcirco dicitur templum: Domus salutis, sicut Domus Zachari, & etigere templum, est erigere domum salutis, ea præcipue intentione in-

7/8.11.

VI.

In cælo opera

producit

gloriæ, in

templo

gratiæ.

1. Pet. 1. 4.

1. Joanni

5. 2.

Isa. 33. 21.

VII.

Quæ o-

pera gra-

tiæ Deus

in templo

efficit.

1. Jo. 1. 9.

stitutam, ut in ea Deus opera sibi propria efficiat gratiam, dona, misericordiam. Hoc probè callerat sapientissimus Salomon, quædo adificato templo in eodem loco, ubi Iacob obdormierat, & de quo loquitur, illum Deo consecrans, expendens beneficium sibi præstatum sic orat: *Ergone putandum est, quod verè Deus habitet super terram? Si enim cælum & cæli colorum te capere non possunt, quanto magis Domus hæc, quam adificavi? Ecce De qua dixisti. Erit nomen meum ibi, ut exaudias orationem, quam oravi in loco isto ad te servus tuus.* Quid ais Salomon? *Ergone putandum est, quod verè Deus habitet super terram?* Meo quidem iudicio sensus hic mihi videtur ad eum plausus, ut potius contrarium esse dixerim insipientiam. Quis cogitare potest, in quo Deus verè non habitet, si per terram? Ille, qui rationis adeo est expertus, ut illi qui dicebant: *Nescitis non considerat, & circa cardines cæli perambulavit.* Congruè loquitur non enim interrogat, quis cogitare potest, quod Deus in terra sit, iam enim familiariter notum est, quod vbi libet sit Deus, sed quod habitet super terram, hoc est, quod in terra licet eligat sibi ad habitandum singularem, qui suus esse dicitur, habitaculum suum, qui locus sit operum suorum, productor, donorumque effectus singularium, ad quem ex industria secedit.

3. Reg. 8. 27. 27.

VIII.

Hoc Salomon clare intellexit.

Job. 22. 14.

IX.

Anima præcipue in capite operatur.

Anima tota est in qualibet parte corporis, attamen locum suæ habitationis singularem habet in capite: eo quod ibi opera sua producat eminentiora. Porro in reliquis corporis partibus ad sustinendam sensumque operatur, at in capite omnia quæ sibi sunt propria: vitam, auditum, visum, loquelam, oblectum, gellum, intellectionem, meditationem, contemplationem, videturque tota in capite esse constituta. Quæ de causa templum dicitur non solum locus, ubi Deus est, sed eius habitatio: hic enim singularis Dei viget assilientia, & residentia, ut opera faciat principaliora, quæ in hoc mundo petantur: hic vitam, salutem, peccatorum remissionem, misericordiam, gratiamque concedit: hic tuos collocauit oculos, hic ait, ut preces audiat votaque supplicantium. Hoc est, quod Salomon addit, referens quod Deus ante dixerat: *Erit nomen ibi, ut mediam.* &c. Vbi cumque volueris rogare potes Deum, attamen hic est singulariter, ut tuas exaudiat orationes, illasque in tuam expediat utilitatem. In quocumque loco Rex prospicere potest, transire & in itinere, verum in particulari provisione, & beneficia largitur in eo loco, quem ad hoc singulariter deputavit. Et si tunc dicere licet de domo Dei, quod locus esset, in quo Deus habitaret:

Verè Dominus est in loco isto. Quanto magis unice, cum per mysterium SS. Sacramenti est hic adeo particulariter: hic enim verè & realiter eius relidet diuina persona, eius humanitas, eius corpus, eius anima, eius sanguis, eius gloria quodam singulari modo: quia quantum ad veritatem assistentiam, non verius est eius persona in celo ad dextram Patris, quam sit hic infernè sub speciebus Sacramentalibus, perfectè plèneque suam explens promissionem. Ecce ego vobiscum sum. Unde pleno ore tibi licet exclamare. Verè Dominus est in loco isto.

Mnt. 28. 19.

§. 7. Est templum locus omni reuerentia dignus, est & terribilis ob Angelorum presentiam.

¶ 20

Secundo Iacob exclamauit. & ait: O quam terribilis est locus iste. Terribil s. id est fortis, formidabilis, omnique cultu honorabilis.

¶ 1.

Ira de Deo David asserit. Tu terribilis es, & quis resistet tibi. Locus fortis, & omni reuerentia dignus est hic, ait Iacob, ob Angelorum legiones, quas vidit: etenim sunt Angeli milites, Deique exercitus potentissimi; sunt hi qui templum inhabitant; quia, teste D. Chryl., redundant Angelicis templa legionibus. Diuina Deus verba protulit ore vatis sui Zacharie: Circumdabo Domum meam ex his qui militant mihi, euntes & reuerentes, & non transibit super eos ultra exactor: quia nunc vidi oculis meis. In hebreo habetur. Castra posui Domui meae. Manifestum est inquit D. Hieron. Quòd exercitus Dei, sunt Angeli. Illos statim, inquit Dominus, domus mea propugnatores, Quis hoc Domine, an cuiuslibet domus cymus non sufficit: Sunt illi tui milites tanta fortitudine robusti, ut eorum unus sub vnius noctis tempore centum octoginta quinque millia militum de exercitu Semacherib regis, impiissimi trucidare valuerit, & hoc tanta quidem facilitate, quasi rerum nihil effecisset: non enim fatigatus fuit, non sudauit, non illi necesse fuit interulam mutare, nec in lecto recumbere: hæc enim est Angeli virtus, hæc fortitudo. Hoc concessio, cur eorum integros collocas exercitus?

¶ 1. m. de

ut bis

Isaia

Vidi Do-

minum.

Zach. 9.

8.

¶ II.

Vbi Do-

mus Dei

ibi sunt

Angeli.

Primò respondet Deus, quia domus mea est, meumque palatium: Iustum est, inquit D. Cyrill Alex. Vbi Rex est, ut sit etiam Curia: hæc quippe de causa præcepit Deus Moysi, quando sibi in habitaculum arcam illam assumpsit prodigiosam, ut circumquaque cortinas expanderet, in quibus plures depingerentur Seraphini, quo si-

gnificaret, quòd vbi suum erigit Deus tribunal sedemque figit, certo sciamus, ibi eorum adesse millia millium: Primò: ad diuinam eius auctoritatem; secundò: in bonum & defensionem populi. Euntes & reuerentes. Conuenit hoc cum eo, quòd vidit Iacob, quòd ascendente & descendente. Non conuolant, ait D. Chryl., apes auditis ad alueate ut mel conficiant, quam ipsi Angeli, ut illud in anima tua conficiant. Omne apum hoc est exercitum: ire & redire: egrediuntur, & euolant sollicitè ad campos floribus vernantes, ad rosarium succo abundantem, ad amaracum rote diffusentem, hunc colligunt, & ad alueate reuolant exoneratæ: quarum nullum est aliud exercitum, quam euolare & reuolare, ut mel conferant fatuque replent alueate. Eo planè modo coelestis illar apicula; hoc omne eorum est exercitum, ut ad coelestem conuolent campum roteque colligant ex Deo Domino nostro, cuiusque sanctis, ut illum huc adducant. Eo conuolant tuas offerentes orationes, tuos gemitus, elemosinas & ieiunia sicut vidit D. Iohannes in Apoca ypsi Angelum, ascendente, & sanctorum preces coram diuina Maiestæ præsentantem. Deinde ad nos referunt peccatorum indulgentiam, gratiam, patientiam, consolationem, inspirationes. Euntes & reuerentes. Utinam illos videres. Ego, testatur Zacharias, nunc, nunc, ipsos confiteor. Nunc vidi oculis meis. Non miremur, quòd Deus hoc suo ostendit prophetæ, cum & alijs pluribus sanctis hoc ostendit, qui sæpe sunt Angelorum confecti recreati.

III. Egredies & reuertentes ut apes ex alueati.

Apo. 8. 7.

De S. Chrylomo refert D. Nilus discipulus Epist. ad eius, quòd Deus hoc illi sæpe beneficium præstiterit, ut oculos eius aperiret, ac visibiliter ostentum intueretur templum Angelorum multi iudicium repletum; præsertim dum missæ sacrificium celebraret illos vidit circum circa altare, vestibus sordidius candidioribus resurgentes, summâ reuerentia pronos, qui Deum colebant, adorabant, & diuinitati hominibus deprecabantur. Dominum pro nostra humana precantur, dicentes: Pro his rogationibus, quos tu prior decessisti, ut animam tuam daret. Ho. 26. in res. Pro his supplices preces fundimus, pro quibus 1. ad Cor. ipse sanguinem sudasti. Pro his deprecamur pro qui. 1. Cor. 11. bus corpus hoc hostiam obtulisti. Et ita declarat ipse 1. ad Cor. D. Chrylomosus. De quo sumpsit D. Thom. Id. 1. Cor. 2. quòd D. Paulus mulieribus in unxit, ut in tem. 1. Cor. 11. plo magnâ consistere reuerentiâ, testisque capitibus. Propter Angelos. Quia communiter asserit D. Thom. adfunt in templis Angeli, & maiori certitudine & frequentia, quando diuina mylta